

MUNKANÉLKÜLI BIZTOSITÁST!

Akár akarja a kormány, akár nem, az idők megállíthatatlan malomkeréke a munkanélküli biztosítás javára hajtják a vizet és úgy hiszünk nem csodálunk, ha nemcsak a munkágyűléseken, hanem még az ottawai törvényhozó palotában is hamarosan napirendre kerül ez a kérdés. Miként múlt tavaszszal, úgy az idén is ugyanazok a munkáspárti képviselők vezették a súlyos érvekkel alátámasztott rohamot a kormány ellen és annyit legalább elértek, hogy a rendkívüli segélyek kiutalását még a husvét szünet előtt megszavaztatták.

Nem lesz talán érdektelen felvilágosítani, hogy ugyanazok a munkáspárti programmal fellépő képviselők, akik tavaly ilyenkor King akkori liberális miniszterelnököt szapulták ebben a kérdésben — most nem áttaláltak ugyanolyan hűvel nékemini Bennetnek, aki a konzervatív párt nagyvezéri trónusát az elmúlt birodalmi választások során miniszterelnöki bársonnyal vonta be. A politikai életre jellemző, hogy most is ugyanazon módszerrel igyekeztek sarokbaszorítani, mi több — ígéreteinek betartására kényszeríteni a kormányt, mint tavaly ilyenkor és habár nem is teljes sikerrel, de ugyanakkor nem minden eredmény nélkül.

Magáról a munkanélküli biztosításról sokat lehetne beszélni. Részint ellene, de még többet mellette. Egyesek azt hozzák fel példaként, hogy az angolok száz és egy fajta módszert próbáltak már ki és hetenként nehéz milliók kiadásokkal sem tudtak maradandó eredményt elérni. Még csak nem is csökkentették a nyomort, annak ellenére, hogy az állam kiadásai napról napra növekednek és így kiszámítható időn belül még maga a gazdaságáról ismert brit világbirodalom kincseskamrája is kiapad — hacsak nem tudnak valami megfelelőbb megoldást kieszelni.

Ha tehát az angolok nem bírják pénzzel legyűrni a munkanélküliséget, ugyan miképpen bírkozhatnék meg a nyomor rémével az aránylag szegényes kanadai államkincstár? Az a nagy kérdés tehát, hogy miképpen lehetne olyan tervezetet kidolgozni, amely ugyanakkor, amikor megfelel a követelményeknek, egyúttal nem téveszt szem elől, hogy magának az államgazdaságnak a csődbe jutása éppenolyan súlyos következményekkel járhatna, mint akár a világszerte dúló munkanélküliség. Kanadának emellett egészen különleges a helyzete és nyilvánvaló, hogy ha a nagyrészt hasonló adottságokkal rendelkező dús gazdag szomszéd, az Egyesült Államok nem tud megbirkózni az eddig bevett módszerek segítségével a gazdasági és munkás-bajokkal, úgy Kanadának is kár volna ugyanazt az uton kísérletezve elpocskólni sokkal szűkebben mért dollármilliót.

Mindzekelő eltekintve mint valami leküzdhetetlen rém lebeg ott a kérdés megoldásával foglalkozók szeméi előtt a hosszú és rendszerint az elmúltal sokkal kíméletlenebbnél s maga az a tény, hogy a munkásság többségének csupán az év egy hányadát lehet munkára kilitása. Az a nagy kérdés kerül előtérbe ezután, hogy vajon lehet-e egyáltalában olyan munkanélküli biztosítási módszert találni amelyet a fentiek figyelembevételével kibír az államkincstár? Ez mindenesetre a szakértők dolga, viszont előreláthatólag nem sikerül mindaddig valamire való megoldást találni, ameddig az egész kanadai társadalom komolyan magáévá nem teszi ennek az összebogozott csomónak a megoldását.

Igenis kell munkanélküliség elleni biztosítás, hiszen egy ilyen országban, ahol még boldogabb időkben is csak az ideény-munkára van utalva a szegény ember — ugyan mi védhet meg a nyomortól és a nélkülözésektől? Viszont ugyanakkor úgy kel-

lene valahogy megoldani a dolgot, hogy ez ne jelentson adóemelést azok számára, akik már amúgy is nyögnek a közterhek alatt, hanem ehelyett nézzenek behatóbban utána azoknak, akik még a mai szomorú világban is dúsaknak a jólétben. Mert amikor annyira rosszul megy az állami és városi pénztáraknak is, hogy élelmezési jegyeket megvonva az olcsóbb tömeg-konyha rendszeréhez kénytelenek folyamodni: akkor igazán a törvénynek kellene gondoskodnia arról, hogy a gazdagok terített asztaláról legalább "morszák" jussanak az éhezőknek is.

És amikor lelketlen kalandorok szíjjal akarják látszólag biztosítani a munkásság követeléseit, hogy uccai veredéseket rend-znek, jól esik tudnunk, hogy vannak a munkásságnak komolyabb képviselői is, akik a törvény keretein belül biztosított parlamenti formák betartásával eredményesen tudják felvenni a harcot még a mindenkorai kormányokkal szemben is. Készségtelen, hogy ezek után nem lehet más a munkásság válasza, mint hogy felelősségével és önbizalmával azok mögé áll, akik a piszkálódás és szűfűködés helyett a sokkal több sikerrel kecsegtető alapos és tényekkel alátámasztott érvekkel egyen getik az utat a munkanélküli biztosítás felé.

Négyszáz magyar fiu szolgál a francia idegen-légióban

Rendkívüli figyelemreméltó összeállítást tett közbe a francia idegenlégióban szolgáló magyarokról a Magyar Világtársaság budapesti állandó szervezete. Sikerült az idegenlégióban szolgáló véréinket megismerve, egyhogy ezen túl a könnyítést itthonról érdekük megtehetnék, a kóbor afrikai magyar legények meg fogják kapni. Sorsukról és számukról egyébként a Világtársaság igazgatója, dr. Nagy Károly ezeket mondotta:

A jövőben az idegenlégióban élő magyarok sorsáról pontos jelentést fogunk kapni. Legújabb információink a bel-ábsi magyarok helyzetéről szólnak. Sidi Bel-Abes a légio katonáinak gyűjtőhelye. Ide hetenként kétszer érkezik Marsellelől újjon szállítású ilyenkor 180-200 ember közt ki 3-4 magyar mindig van közöttük. A bel-ábsi lé-

szám 3000 körül van, az ott élő légionista magyarok létszáma 45 ember, ezek közül három segédtiszt, három őrmester, kettő szakaszvezető és nyolc tizedes. A többi legénység, első- és másodosztályú katona. Az idegenlégió magyarainak jelenlegi száma 350-400 ember. Ezek Szaharában Dél-Algírban, Szíriában, Indokínában és Annamban teljesítenek szolgálatot.

Elmondta még dr. Nagy igazgató, hogy illetékes vélemény szerint az idegenlégió magyar katonái 90 százalékban igen megbízható, jóviselű egységnek, amit az is bizonyít, hogy a 400 magyar között legalább 100 őrmester és segédtiszt van, márpedig ilyen előléptetési eredményt egyetlen idegen fajta sem tud fölmutatni. A büntetés-zárad ez időszakra 238 főnyi létszámában egyetlen magyar fiu sem szerepel.

TAKARÉKOSKODIK AZ ANGOL KIRALY IS

Londonból jelentik: Az új angol pénzügyi év kezdete ismét aktuálisá tette az udvar költségvetésének kérdését, melyről sajtóterek több érdekes intim részletet közölnek. Az angol király a világ egyik legalacsonyabban fizetett uralkodója. F1zetését utóljára 1901-ben állapították meg, összesen 530,000

font. 1920-ban 45,000 font és 1921-ben 53,000 font deficittel zárult, ami teljesen felemésztette a király által jobb napokban féltett tartalékokat.

Miután az uralkodó a súlyos pénzügyi helyzet miatt a civilista felemésztéséről hallani sem akar, ezért 1929-ben a parlament felhatalmazta a lancia-terli hercegséggel kapcsolatos bizonyos koronájavak és földélmí források eladására. Ez az udvartartás 100,000 font készpénzhez juttatta, de a király jövedelmét évi 5000 fonttal csökkentette. A királyné legújabb személyesen megvizsgálta a Buckingham-palota üzemi költséget a különböző takarékosági rendszabályokkal sikerült a kiadásokat heti 50, azaz évi 2600 fonttal leszállítva udvartartás 1919-ben 24,000

Egy kanadai misszionáriust a kutyái mentettek meg

Harányi Mihály honfitársunk szívessegéből rendelkezésünkre bocsátott "Békeherők" című baptista vallásos folyóiratról vesszük a következő érdekes hírt:

Amerika északi vidékein dolgozik egy fiatal angol misszionárius, J. Webster, hogy a sarki lakók között hirdesse Krisztus evangéliumát. Amikor a hóval borított végtelek tájakon utazott, egy alkalommal eltévedt a helye sem tudott a helyes utra akadni. Jégből és hóból egy kunyhót épített magának azzal a tervvel hogy vihar után ismét

utnak indul s ezért szánhúzó kunyhót szabadon engedte, hogy élelmet keressenek maguknak. A kutyák azonban elhagyták gazdájukat és élen-szonjan tartó vándorlással visszatértek arra a telepre, ahonnan Webster elindult. A telep lakóinak fel-tűnt a kutyák jelenléte, különö- viselkedése s hamarosan mentő expedíció szerveztek és a gazdátlan kutyák nyomra vezették őket. Megtalálták a fiatal misszionáriust, akit lázas betegnek feküdt a hóból épített kunyhóban már napok óta. — A tervvel hogy vihar után ismét

A SZESZ UTÁN A DOHÁNY IS TILOS LESZ AMERIKÁBAN

A Budapest megjelent "Magyarország" című naplaj a következőképpen gnyolja ki a visszafogott amerikai állapotokat: Az Egyesült Államokban a szesztilalom ellenzői föld alatt és föld fölött nagyban készülnek a szarazsági törvény megdöntésére. Viszont a szesztilalom hívei még elszántabban készülnek további reformjakra. A szesztilalmat csak első lépésnek hirdetik, utána jön — mondják — a többi lépés, így mindjárt a szesz után el fogják tiltani a dohányt. Természetes, hogy amint a szesztilalom a szeszcsempészeti üzelmek hallatlan fölvirágzását hozta magával, úgy a dohányzási tilalom is föl fogja lendíteni a dohánycsempészetet. Ezt is epeve várják a mai munkanélkülek százai, majd jó sokan fognak közülük elhelyezkedni a dohánycsempészeti üzemeknél. A dohányt általában külföldön fogják előállítani mert az már nem termelhető olyan kény- nyen, mint a szesz. Egy-egy kis pálinkát vagy bort bárki köny-

nyen csinálhat magának a maga bencsésége otthona fölén, a pincéjében, de a dohányt már nehéz dolga a nyilvánosság teljes kizárásával termelni. Már nagytáink is meg-megpróbálták volt az 1849 utáni korszakban a kukoricásban a dohány termelését, de azok a fránya fi náncok az erős szaga után rend szerint megtrótták a títkon növekvő szüdhőhnyt.

Az amerikaiak tehát külföldről kénytelenek becsmpészni a dohányt. Ha nem a dohányt még az élvezése sem tartható olyan titokban, mint a bor vagy pálinka nyakalása. Mert a dohány élvezése általában füsttel jár. Az amerikaiak tehát kénytelenek lesznek dohányzás cékjából belsőbb termelékbe vonulni, ahogy még tíz-tizenöt évvel ezelőtti őseink is tették diákkorukban, akik a legfélreesebb helyiségekbe vonultak el a dohányzás szenvedélyének áldozni.

Ez azonban bizonyára csak átmeneti megoldás lesz, mert az élelmes zenik rövidesen meg fogják oinani, hogy földalati csöveket fognak fektetni, például Chicgótól Kanadáig, úgy, hogy a dohány orvvelői a slukkot csővön Kanadából szívják mellre s aztán a kiévezett dohányt visszafújják egy másik csőbe, hadd füstölögjön ki Kanadában.

Vagy kifújják Newyorkból egy tengeralatti kábelon, hadd hűyörököljön ki az Atlanti óceánba, a semleges zónán túl. Nem kell féltetni az amerikalakat, segítenek magukon ezer meg ezer ötetélt. Mi is ajánlja tunk egy kitűnő magyar megoldást, mely hadseregünk legénységének találománya volt: a füstnélküli és vezetőnélküli dohányszálat, a bagózást. Aki próbálta mind azt mondja: angyali élvezet.

Ísmét több tengeri hajón leng a magyar lobogó

Az Atlantica helyiségében nemrég közgyűlést tartott az Oceana Tengerhajózási Részvénvtársaság és kimondta a fel számolást. Ezt a vállalatot 10 évvel ezelőtt alapította a Harri-man érdekeltséghez tartozó Shipping and Navigation Co. newyorki céggel közösen 10 millió korona alaptőkével. A Harri-man konzern két hajót adott át ennek a társaságnak és ezek értéke 62 millió korona volt. Ezek a hajók, amelyek összesen 44,928 tonna hajtóerrel bírtak, magyar lobogó alatt jártak. A dícsőség azonban nem sokáig tartott, mert az amerikaiak már 1925-ben a hajókat visszaszavették. Azóta az Oceana csak névleg szerepel.

Ezzel megszűnik tehát formailag is az Atlantica magyar tengerhajózási vállalata és meg marad a Flumana Hajózási R. T., amelyet 1923 decemberében alapítottak Rómában. Ennek a társaságnak alaptőkéje 4.5 millió líra, székhelye Fiume és összes részvényel az Atlantica tulajdonában vannak. A Flumana átvette az olasz kormánytól az Atlanticanak azt hét hajóját összesen 38,580 tonna hordképességgel, amelyet a békeszerződés értelmében a magyar kormánynak ki kellett szolgáltatnia Olaszországnak. Ezek a hajók eddig olasz lobogó alatt jártak, miután a Flumana Rómában bejegyzett olasz vállalat. Ezt a helyzetet akarja most megváltoztatni az Atlantica és ezért kérvényt nyújtott be az olasz kormányhoz, amelyben azt kérte, hogy engedjék meg a Flumának magyar hajóstársasággá való átalakulását oly módon, hogy a cégbejegyzést Rómában törlék és Budapestben bejegyzik a magyar céget, úgyhogy a Flumana hét hajója magyar lobogó alatt fog járni, magyar tengerésztisztek vezetése alatt.

VARGÁNYA ESTVÁNY MEG A LÓ

IRTA: NYARI LÁSZLÓ

Régen, még a háború előtt más világ járt. Akkor kétféle fiugyerek született, az egyik: akiből huszár lett, a másik: akiből nem lett. Vargánya Estvány esete produkálta a harmadik fajta, nem született ugyan huszárnak, de mégis a lett belőle.

De elmondom szép sorjában az esetet. Az öreg Vargánya Estvány hivatalbel ember volt. Privigyén. Olyan hivatalos volt, ahol laposszélű, öblös kalamárisban állt vagy félliternyi tinta és éktelei nagy ludtól ágaskodott ki belőle.

Fia is volt az öregnek, aki a keresztségben ugyancsak az Estvány nevet nyerte el. Seleyemképű, cingár, de rossz gyerek volt. Alig polyhesedett az álla, máris gondokat okozott jó anyjának. Ritkén kocsmázott, az igaz, átlag csak hetenként egyszer, de olyankor három napig tartott a vigasság.

Édesanyja valóságos föllélezett, mikor elérte a sorozási időt. Gondolta, majd katonák-nál megbriktojják, rendhez szokik.

A cingár gyermeknek nagyon elnyult az álla a sorozási állatára, de azért vannak a jó cimborák, hogy segítsenek... leg-alább tanácsal.

— Mond, hogy éktelei süket vagy, esty egy nem tudják megállapítani. Meg aztán ez a

legbiztosabb mód a szabadulá-
sára.

Élérkezett a sorozás napja, a fiatal Vargánya Estvány fűt-yőreszve indult neki a katonai karriernek, amely szerinte aznap kellett volna kezdődni és egyben végződni is.

Szép sorjában álltak a legények az orvosi viziten, még Vargánya Estványt odaszóllították. Híába kiáltotta az őrmester két-szer is a nevéét, ő biz meg se mozdult. A többiek tuszkolták oda.

— Süket vagyok kérem — mondja a süketek félszeg hangján. — Két napig gyakorolták a "Nagykrumpliban".

Az orvos nézegeti, a tiszték is aztán azt mondja az orvos a biztonságnak fél halkán:

— Kár, hogy ez a legény süket, most nem sorozhatom be.

Aztán int, hogy elmehet. — Már indulóban volt kifelé Vargánya Estvány, háta mögött élesesen cseng a földön egy új ötkoronás. Ezt már meg kell néznie még a süketnek is, hátha ő ejtette le.

Meg is fordul sebibe és keresi szemével a földön a csen-gő pénzt.

— No tauglich, ohne Gebrächen! — mondja az ezred-orvos. — Jó leszel fiam honvédek.

Vargánya Estvännal nagyot fordult a világ, hiszen alig két perccel előbb mondták, hogy nem veszik be.

Amig instrálja az új katonákat az őrmester a további teendőre, a lányosképű legény el-gondolkodik. Ha már így van, az se baj. Majd elmúlik az a

pár esztendő, meg megigymás. Csak akkor lett nagy a csodálkozás, amikor megkapta a parancsolat, hogy Gyulára vonuljon be a huszárokhoz.

— Nem megyek én Gyulára, — mondta először, — nem vagyok bolond, hogy halálra ki-noztassam magamat.

Titokban tájékozódott afelel is, hogy mi történne akkor, ha tényleg nem vonulna be. A beszerzett információk nem sok vigaszt nyújtottak, mire egészen megtört.

— Le fogok esni a lóruól. E-gész biztos, hogy leesem. Vagy agyonrug valamelyik — majd-nem zokogott.

Az anyja velesírt. Melyik privigyéi anyja nem sir, ha egyetlen magzatára az a jövő vár, hogy a ló agyonrugja.

Nyakába vette a fél vármeg-yét, hogy miként lehetne kiscsinálni, hogy a fiát ne vigyék a huszárokhoz. Végére a bak-kálnál nincs semmi veszedelem ott is lehet tölteni az időt. Osz-t legalább nem kell gyöngö ke-zével azokat a vad gebéket pucolni.

Azt mondták, adjon be egy kérvényt a cs. és kir. hadügy-miniszterhez. Irga meg, hogy a fia ösztönszerűleg irtózik a lovaktól. Akad alföldi gyerek elég, aki szivesebben lesz huszár, és még büszke is lesz rá. De mind ezt csak a bevonulás után lehet kérvényezni.

Az öreg katonai előadó meg-igértte a megyeháza, hogy fel-terjeszti a kérvényt.

A gyerek már régen bevonult és az anyja még mindig felrak-ta a déiben a terítéket, meg sirt.

Öreg Vargánya Estványnek í-lyenkor hallgass volt a neve. Esténként megvetette az ágyat is, de mindez nem használt. Estvány már régen Gyulán marta véresre a combját.

Ha aztán az ócska butor meg recseint éjjel, vagy a kutya megverdeste csóváló farkával az ajtó és elszaladt, Vargánya Estványt a halál jéladásának tulajdonította azt, ami a fiának agyonrugatásáról ad számot.

Ha meg levélhordó jött nagy kopertával a kezében, a hadügy-miniszter levelének vélté, melyben tudatja, hogy drágalátos gyermekét a gyalogsághoz á-tette. Ez azonban nem érke-zett. Jött helyette a gyerektől panasz csőtül.

Hogy ő milyen beteg, egész testét sebek borítják s ennek ellenére egész áldott nap szüntelen lovon kell ülnie. Summa-summárum pedig mindenkinek este 9-kor le kell feküdni. Meg hogy nincs pénze, meg hogy éhes.

Ment is azonnal a jó hazai, meg az ákom-hákom írásu Je-vel: "... De fotografált ne fele-gyél elküldeni ..."

Aztán az öreg Vargánya Ist-ván kezdte szidni a gyöngő szívű anyá:

— Igen, te nem bándod, ha meg is hal a gyerek, te nem tö-rődsz vele egyáltalán.

— Má' engedj meg, eddig még mindenki meghalt a Vargánya családba, hát azt hiszed Estvány fiad örökké fog élni? A ló kérdése az egész. — Ezzel a bölcs magyarázattal az öreg kitért a további magyarázko-tás elől.

Alig telt bele nyolc hónap, mikor írja ám István gyerek, hogy a lótól nem fél már annyira, a sebek is elmúltak régen, s kap ám nemsokára egy csillagot.

Nagy öröme volt az anyjának. Mert akinek csillagja van, az nem kéfél lovat, bizonyára már lovagolni is tud, különben nem kapott volna csillagot. Az nap azt főzte anyja ebédre, amit a legjobban szeret a fia. Ne mondja senki, hogy ő nem tesz a fia örömeire semmit. Ezt meg is írta neki.

Ezután már nem jött olyan sürtin a levél Estván gyerektől s így a panasz is elfogyott.

Hát bizony, ha ez így tart, tán még kapitány is lesz az én gyerekeimből, — mesélte a szom-szédoknak.

Meglepo fordulatot adott a második nyár. Azt írta haza a huszár, aki, ha nem szégyelte volna, sirt volna a bevonulás napján.

"Sokáig császárgyakorlaton voltunk, azért nem irhattam. Most meg ezekkel a zöldfülűkkel van sok bajom. A nyavajkások félnék a lótól. Nem is értem, hogy lehet valaki ilyen gyáva."

Ezek után lassan-lassan az a panva gondolkodása is átfomá-lódott.

— Tudod, Estván — mondta az urának — hogy milyen gyáva- vák ezek az unocok. Pedig a ló egészen szelíd állat. Persze, csak bánni kell vele tudni. Ha-nem, hogy nem küld az a gyerek fotográfiát.